

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach . . .	2,65 " "
Na poczte, już z odnośnieniem . . .	2,80 " "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 " "
Na poczte już z odnośnieniem . . .	8,67 " "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr.
w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm.
3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale
redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: Feliksa Kapuc.
Wtorek: Piotra Celestyna

CHOJNICE, wtorek dnia 19. maja 1931 r.

Słońca wschód 3 39 zachód 19.24
Księżycy wschód 3.58 zach 21.32

Sesji sejmowej nie będzie?

Warszawa — Donosząc o naradach w Rządzie jedno z dzisiejszych pism sanacyjnych przyniosło mimochodem, pod koniec notatki wiadomość następującą:

„Przy tej okazji zapadła decyzja niezwoływania nadzwyczajnej sesji Sejmu“.

Wiadomość ta nie jest żadną niespodzianką, albowiem od tygodnia już, to jest od chwili, w której rozeszły się pogłoski, że postanowienie zwołania sesji zapadło bez udziału p. ministra spraw Wojskowych, w niezależnych kręgach politycznych wytworzyło się przekonanie, iż obrad Sejmu przed jesienią nie będzie.

Rozeszły się pogłoski o rokowaniach ministra Poczty i Telegrafów Boernera z konsorcjum angielskim w sprawie koncesji na rozbudowę nowych linii telefonicznych. Z koncesją ma być związana pożyczka w wysokości 2 milj. funtów szterlinów tj. przeszło 80 milj. złotych.

O ileby te rokowania doprowadziły do podpisania umowy, to nadzwyczajna sesja sejmowa stałaby się koniecznością, którejby nawet p. minister Spraw Wojskowych nie mógł się przeciwstawić.

W Genewie

Kancelerz Austrii dr. Schober odbył w niedzielę z dr. Curtiusem 1 godzinną naradę.

Liga Narodów odbywa dziś przed południem posiedzenie. Rozpatrywany był na wstępie wniosek angielski, dotyczący zbadania zgodności projektu niemiecko - austriackiej unii celnej z protokołem Ligi Narodów z dn. 4 października 1922 r. Przewodniczy dr. Curtius.

Wydalenie Biskupa z Hiszpanji

Madryt. Minister spraw wewnętrznych wezwał Biskupa diecezji Vitoria do opuszczenia kraju dlatego, że „przez swą działalność polityczną zagraża pokojowi wewnętrznemu“. Ks. Biskup przekroczył dziś rano granicę francuską.

Wyniki wyborów do sejmików powiatowych w Gdańsku

Gdańsk. — We wczorajszych wyborach do sejmików powiatowych wybranych zostało: 7 centrowców (ostatnio 9), 6 z bloku jednocyfrowego (6), hitlerowców 14 (0), komunistów 8 (7), niemiecko-narodowych (nacionalistów 9 (21), socjalistów 23 (23), 1 Polak (1).

Gandhi u wicekróla

London. Wódz nacionalistów hinduskich Gandhi odbył wczoraj naradę z wicekrólem Indji któremu przedstawił propozycje co do warunków na których podstawie osiągnęłyby można było lojalną współpracę narodu hinduskiego z Wielką Brytanią.

Zabiła się

wyskoczywszy na lotnisku Eperney pod Reims z samolotu na wysokości 500 metrów, 17 letnia lotniczka francuska z powodu nieotworzenia się spadochronu.

Olbrzymie pożary w Japonji

London, 18 maja. — Według doniesień, z Tokio w niedzielę w Kaniko (prowincja Gumma) pod czas pożaru w kinoteatrze 14 osób zostało zabitych 30 jest ciężko, 150 lekko rannych. Połoch wywołany pożarem był tak wielki, że wiele osób zostało zatrąconych i pozostawionych w płomieniach.

London, 18. maja. W sobotę pożary zniszczyły w Matsui (południowo - zachodnia Honszu) 700 do

mów, w tem kilkanaście hoteli. Przypuszczalnie wiele osób zginęło w płomieniach.

Inny pożar zniszczył w mieście Niigata (północna Japonja) w niedzielę rano 70 domów. Oddział straży pożarnej wjechał podczas popłochu do rzeki, wskutek czego 7 strażaków odniosło poważne obrażenia.

Nielojalne wystąpienie Curtiusa na komitecie paneuropejskim

Genewa. — Sobotna mowa ministra Curtiusa na poranne posiedzeniu komitetu paneuropejskiego była dla większości jego członków niespodzianką. Curtius bowiem zobowiązał się na wczorajszej konferencji odbytej z Briandem, Grandim i Hendersonem, do nieporuszania sprawy anshlussowej unii celnej na komitecie.

Mimo to Curtius, nie wspominając formalnie o anshlusie, całą swoją mowę poświęcił właściwie temu zagadnieniu. To nielojalne wystąpienie Curtiusa wywołało duży niesmak i nawet oburzenie wśród większości zgromadzonych. Oświadczenie Curtiusa, w którym twierdził, że gotów jest zawrzeć zawsze analogiczne układy z każdym innym państwem europejskim, które mu to zaproponuje, nikt nie bierze tu na serio i nie traktuje go poważnie, uważając za nieszczerę.

Briand, którego najwidoczniej Curtius zaskoczył swym wystąpieniem, w doskonałej odpowiedzi przeciwstawił się w sposób bardzo ostry i zdecydowany teom niemieckiego ministra. Odpowiedź Brianda wywołała doskonałe wrażenie. Ci, którzy znają Brianda stwierdzając, że już od wielu lat nie pamiętają odpowiedzi jego tak jasno precyzującej jego odmowne stanowisko, wobec podobnej nielojalności i tak stanowczo przeciwstawiającej się na przyszłość stanowisku niemieckiemu.

Według obiegających tu pogłosek, Grandi ma zająć podobne stanowisko.

Po przemówieniu Brianda replikował dr. Curtius, który podkreślił iż rokowania między Niemcami i Austrią toczyły się w ramach traktatów i nie zawierają sprzecznego z obowiązującymi postanowieniami układów międzynarodowych.

Obrady genewskie Decyzja trybunału w Hadze

Genewa. — P. min. Zaleski przybył do Genewy wraz z Briandem w towarzystwie min. Jackowskiego, pp. Muehlsteina, Szumłakowskiego, Chrzanowskiego i Poznańskiego. Był on w Paryżu świadkiem manifestacji na cześć odjeżdżającego p. Brianda. Pociąg był silnie strzeżony. P. Briand ogłosił deklarację, w której stwierdził, że jego polityka zagraniczna posiada nadal zaufanie narodu i że wynik wyborów prezydenckich nie może zmienić tego faktu. Niemniej jego klęska wyborcza wywarła olbrzymie wrażenie w Genewie, gdzie przeważnie przypisują tą klęskę zbyt silnemu zaangażowaniu się za p. Briandem socjalistów. Najbardziej przynębiającym tym faktem jest delegacja niemiecka. Wogóle w Niemczech uznano wynik wyborów za „czarny dzień polityki francuskiej“ i „klęskę Europy“, pokoju itd.

Delegacja polska złożyła już w sekretarjacie Ligi notę, wyszczególniającą sankcje prawne i za rządzenia, zastosowane przez rząd nasz na G. Śląsku w związku z skargami „Volksbundu“ i styczniową rezolucją Rady Ligi.

Niesłychanie charakterystycznym dla nadziei niemieckich jest przemówienie b. kanclerza Marxa na zgromadzeniu partji centrowej w Magdeburgu.

Zdaniem jego wydarzenia, oczekiwane w ciągu najbliższych tygodni, posiadać będą dla Niemiec niebywale doniosłe znaczenie. Przyszłość Rzeszy Niemieckiej w znacznej mierze zależy od przebiegu obrad genewskich. „Jestem optymistą i żywię nadzieję, że najpóźniej z końcem br. zwołana zostanie konferencja międzynarodowa, która zajmie się sprawą rewizji Traktatu Wersalskiego“. W tymże duchu przemawiał Biskup berliński ks. Schreiber na zebraniu, poświęconem porozumieniu francusko - niemieckiemu i wspólnemu frontowi przeciwko bolszewizmowi, na którym ze strony francuskiej występował znany poseł ks. Desgranges.

Haga. — Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze wydał „avis consultatif“ w sprawie t. zw. dzieci maurerowskich (na G. Śląsku)..

Trybunał stanął na stanowisku, że należące do mniejszości niemieckiej dzieci, które w swoim czasie przy egzaminach, przeprowadzonych przez pedagoga neutralnego p. Maurera, nie wykazały dostatecznej znajomości języka niemieckiego, by móc z pożytkiem uczęszczać do szkoły niemieckiej, mogą obecnie być przeniesione do szkoły niemieckiej, o ile w międzyczasie opanowały dostatecznie ten język.

Znowu 2000 robotników na bruku.

Łódź. Wielkie zakłady przemysłowe Scheiblera i Grohmana oraz L. Geyera wymówiły pracę większej ilości robotników. — Termin wymówienia kończy się dnia 23 bm. i w firmie Scheibler i Grohman utraci pracę 1059 robotników. W tym samym czasie również utraci pracę mniej więcej taka ilość w firmie L. Geyera.

Wydalenie przedstawiciela handlowego Sowietów z Ameryki

Waszyngton. — Były zarządca sowieckiego Amortgu, Fiedor Zjawkin, odjechał wczoraj do Europy. Przybył on swego czasu do Waszyngtonu jako urzędnik rosyjskiej firmy handlującej pszenicą. W kilka miesięcy później został zarządcą Amortgu, a kiedy w styczniu zwrócił się o pozwolenie na przedłużenie swego pobytu w Ameryce, spotkał się z odmową ze strony sekretarza departamentu pracy.

Po wyborze Doumera.

Paryż. — Klęska Brianda wywołała wśród grupowań socjalistycznych niespotykane dotychczas oburzenie. Prasa socjalistyczna pisze, że wybór Doumera jest aktem godzącym w pokój europejski, poczem zaznacza, że wybory do parlamentu które mają odbyć się w przyszłym roku, będą dokonane pod hasłem wojna, czy pokój. W takich okolicznościach, pocieszają się socjaliści, zwycięstwo ich przy wyborach będzie zapewnione, a wów czas nadejdzie czas rewanżu za onegdajszą klęskę Zgromadzenie Narodowe musi być jeszcze raz zwołane i zarządzone wybory nowego Prezydenta.

Z socjalistami solidaryzują się komuniści, którzy w deklaracji, jaką zmięrzali odczytać na zgromadzeniu narodowym, oskarżają Francję, że pozycza Polsce i Rumunii pieniądze, mające służyć na przygotowania przeciwko republice sowieckiej.

Prasa prawicowa i centrowa zajmuje stanowisko zupełnie umiarkowane. Podkreśla ona, że wybór Doumera przyczyni się do konsolidacji stosunków wewnętrznych we Francji, oraz i całej Europie. Polityka wobec Niemiec nie ulegnie zasadniczej zmianie, jednakże Francja przestanie ufać niemieckim obietnicom i będzie domagać się szanowania traktatów.

Wybór p. Doumera na prezydenta Republiki Francuskiej, pociągający za sobą w konsekwencji wypadków, ustąpienie p. Brianda ze stanowiska ministra spraw zagranicznych — wywrzeć musiał wielkie wrażenie w całej Europie. Jest to do pewnego stopnia niespodzianką, gdyż prasa radykalna i liberalna, popierająca we Francji politykę p. Brianda, tak przedstawiała sprawę, iż wybór tego polityka w Wersalu zdawał się być bezwzględnie zapewniony.

Obecnie prasa niemiecka, różnych obozów wodzi w porażce p. Brianda zwycięstwo „nacionalizmu“ i „militaryzmu“ francuskiego. P. Doumer w świetle niemieckiej publicystyki wyrasta poprosu na francuskiego Hindenburga. Jest to oczywiście fałsz. Nowy prezydent Francji bynajmniej nie reprezentuje „francuskiego hitlerizmu“, nie istniejącego zresztą wcale, lecz francuski realizm, wrojętność trzeźwego patrzenia na sytuację w Europie.

Francję najwidoczniej przestaje już hipnotyzować krasomówstwo p. Brianda i niknie wiara w jego spryt dyplomatyczny. Opowieści lokarneńskie o możliwości współpracy francusko - niemieckiej, dobrej woli Niemiec — przestały wywierać wrażenia. Politycy francuscy, oceniając talent p. Brianda, krytycznie zapamiętują się na jego fantastyczne projekty paneuropejskie i jego sposoby finansowe stopienia ostrza niemieckich dążeń rewanżowych. Triumf hitlerowców podczas ostatnich wyborów w Rzeszy otworzył wielu zaślepionym oczy. Zaczęto zapytywać coraz otwarciej i coraz bardziej stanowczo: do czego prowadzi polityka ustępstw w stosunku do Niemiec, i odpowiedź musiała być tylko jedna: do coraz większego rozchwiania się na cjonalizmu niemieckiego. Prób zawarcia unii celnej Niemiec z Austrią wbrew traktatowi w St. Germain i protokółowi genewskiemu przepięczętowała bankructwo polityki locarneńskiej.

Trzeźwo myśląca Francja, Francja nieradykalnego frazesu, ale codziennej znuźnionej pracy, mająca za sobą krwawy bohaterowski wysiłek wielkiej wojny w obronie całości kraju i pokoju światowego — zrozumiała, ku czemu dążą Niemcy dzisiaj, że chcą one systematycznie zacierać skutki przegranej wojny, osiągnąć drogą pokoju, a jeśli to się nie uda, to przy zastosowaniu nowej zawieruchy wojennej — te same cele, które w 1919 r. przyświecały Wilhelmowi II i jego polecznikom.

P. Doumer nie dąży do wojny, tak samo jak i p. Briand, ale jego obecność w Pałacu Elizejskim jest świadectwem, że Francja staje się czujniejszą, że rozumie całą grozę położenia, wytworzonego przez intrygi Niemiec, pragnących pozbyć się wszelkich skutków wielkiej wojny i nie tylko powrócić do swej dawnej roli największej potęgi militarnej w Europie, ale i do snów o hegemonji (przewagi) swej nad państwami tej części świata, a wskutek tego i nad pozostałą ludzkością. Czem zaś grozi taka hegemonja — wiedzą wszyscy i wszędzie.

Nowa konstytucja w Hiszpanji

Madryt. — Termin zwołania zgromadzenia narodowego ma być wyznaczony na dzień 1 lipca. Wybory do kortezów odbędą się prawdopodobnie na 8 do 10 dni przed ich zwołaniem. Zgromadzenie narodowe wyłoni specjalną komisję ustawodawczą, która opracuje nową konstytucję republiki. Projekt konstytucji zostanie następnie w terminie dwu lub trzymiesięcznym wniesiony pod obrady zgromadzenia, gdzie ma być definitywnie przyjęty. Wobec tego obrady nad nową konstytucją odbyłyby się dopiero około pierw. połowy września.

Narady w rządzie

W sobotę przed południem p. premier Sławek przyjął u siebie pp.: ministrów Matuszewskiego i Prystora, z którymi odbył dłuższą naradę następnie zaś o godz. 12.30 w południe udał się na Zamek, gdzie był przyjęty na audjencji u p. Prezydenta Rzplitej.

Rozmowa p. premiera z p. Prezydentem stanowi — po onegdajszej dwugodzinnej naradzie p. Sławka z p. marszałkiem Piłsudskim oraz odbytej w piątek półtoragodzinnej rozmowie p. marszałka z p. Prezydentem Rzplitej — ostatni etap tych rozlicznych narad i konferencji, jakie toczyły się w łonie Rządu w ciągu ostatnich 10 dni. W niedługiej też przyszłości może w najbliższych nawet godzinach, oczekiwać można ogłoszenia ostatecznego wyniku tych narad, zarazem zaś zakończenia okresu, w którym wśród opinii krążyły najróżniejsze i najsprzeczniejsze pogłoski i domysły.

Jest rzeczą w każdym razie pewną, że główną osią narad w Rządzie były sprawy inne — a więc przede wszystkim ewentualne zmiany personalne w składzie gabinetu, a także kwestja zwołania lub niezwołania nadzwyczajnej sesji parlamentu — stanowić mogą tylko konsekwencję decyzji powziętych na froncie głównego zagadnienia. W

sprawach zaś budżetowych na czoło rozważań wysunęły się dwa zagadnienia: sposób uregulowania poborów wojskowych (cofnięcia 15 proc. obniżki) oraz dalsze redukcje w budżecie, które wobec ciężkiej sytuacji skarbowej są, jak się zdaje, nieuniknione — tym razem już nie w działach personalnych, ale w wydatkach rzeczowych.

Po zakończeniu całotygodniowych narad w łonie rządu, miał być wydany komunikat, który jednak dotąd się nie ukazał.

Na podstawie informacji z kół rządowych stwierdzić można, że konferencje te dotyczyły sprawy dodatku do poborów wojskowych w służbie czynnej. Dodatek ten, początkowo cofnięty zarówno wojskowym, jak i innym urzędnikom, został przywrócony na miesiąc maj. Po powrocie ze Szwecji p. ministra skarbu stało się aktualnym unormowanie sprawy na następne miesiące.

W wyniku długotrwałych narad uzgodniono rozmiar redukcji, jakiej muszą ulec także i pobory wojskowych. Formalną jednak decyzję powzięć dopiero pełna Rada Ministrów na najbliższym posiedzeniu.

Przemówienie Ojca św. do pielgrzymki polskiej

Rzym. — Obchód 40-lecia encykliki „Rerum novarum“ miał przebieg imponujący. Rano arcybiskup Pizzardo odprawił w Bazylice Laterańskiej mszę pontyfikalną. Na akademii w pałacu Cancellaria, delegaci 17-tu narodów w językach swoich krajów wygłosili przemówienia, podkreślając znaczenie encykliki Leona XIII. Przemawiał również delegat Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie. Wieczorem pielgrzymka polska przyjęta była na prywatnej audjencji przez Ojca św. W małej sali tronowej ustawili się pielgrzymi polscy ze szlarami organizacji robotniczych. Na czele pielgrzymki stali: Ks. Prymas Hlond, Ks. Arcybiskup Nowowiejski, Biskupi: Adamski, Nowak, Przędziński i Jełowicki, oraz konsul generalny Rzplitej w Rzymie. Przedstawiany przez święte i powitany okrzykiem: Niech żyje! przeszedł Ojciec Święty wzdłuż szeregu pielgrzymów, przyczem ks. kardynał Hlond przedstawiał poszczególne uczestników delegacji. Przedstawiciele robotników warszawskich wręczyli projektowany przez artystę Tretera stylizowany kilim z godłami Rzeczypospolitej i papieskimi, oraz napisem: „Polonia semper fidelis“ i nazwami stowarzyszeń ofiarodawców.

Ojciec Święty, wstąpiwszy na tron, podziękował za dar, zaznaczając że cieszy go tak liczna pielgrzymka z Polski, z którą czuje się specjalnie związany.

Bóg chciał — mówił Papież — abym z wami spędził najcięższe dla narodu waszego chwile. Bóg chciał, abym w Polsce przygotowywał się do pełnienia wysokiego urzędu ojcowania świata całemu. Cieszę się, gdy was widzę, gdyż obecność wasza świadczy, że przejęliście naukę, wyłożoną w najpiękniejszej karcie pracy — encyklice „Rerum novarum“. Przynieśliście tutaj swoje troski i zmartwienia. Są one moimi troskami. Długa granica waszego kraju jest stale otwartą i narażoną na działania i gwałtowne ataki idei bolszewickich, wrogich religji i całemu chrześcijaństwu. Godnie stawiacie czoło tym atakom. Misję apostolską spełnicie do końca, gdy, powracając do świętej przeszłości, utrwalicie tę prawdę, że **Polak to katolik, działający w imię praw boskich, zapewniającym mu dobra materialne i duchowe.** W tej myśli udzielam wam, rodzinom waszym i ludzom pracy, których reprezentujecie, oraz całej Polsce apostolskiego błogosławieństwa.

Oblawa na szpiega niemieckiego we Francji

Z Metz d. noszą, że w związku z aferą szpiegowską, wykrytą 21 ub. mies. w Strassburgu, policja wpadła obecnie na trop szerokiego rozgalezień tej afery, sięgających dalej, niż przypuszczano pierwotnie.

Dzisiaj wszystkie drogi, prowadzące ku granicy, zamknięte są barjerami i silnie strzeżone przez gęste patrole żandarmów, a to dlatego, że, według informacji, otrzymanych przez tajną policję, samochód, wiozący niezwykle ważne dokumenty, dotyczące obrony krajowej, będzie usiłował dzisiaj nocy przedostać się do Niemiec.

Zaburzenia komunistyczne w Szwecji

Sztokholm. — Komuniści zorganizowali manifestację, w której wzięło udział około 35 tys. osób. Na wiecu socjalistycznym przyjęto rezolucję, wyrażającą zupełną solidarność ze strajkującymi robotnikami i domagającą się dymisji rządu, stojącego — zdaniem uczestników manifestacji — po stronie pracodawców i miejscowej administracji, którzy, jak twierdzi rezolucja, ponoszą odpowiedzialność za ofiary ostatnich wypadków. Pochód złożony z komunistów, zwolenników Sowieców, stał się kilkakrotnie z policją, która rozpedziła manifestantów szabłami. Gubernator Harnosand przyjął przedstawicieli syndykatów robotniczych z okręgu Aadale, którzy oświadczyli, że biorą na siebie odpowiedzialność za utrzymanie ładu i porządku po wycofaniu z danej okolicy wojsk. Gubernator wobec tego zarządził natychmiastowe odwołanie oddziałów wojskowych z okręgu Aadale.

Syndykaty okręgu Sundswall proklamowały strajk generalny. 12 tys. robotników postanowiło powstrzymać się od pracy do chwili uregulowania targu Aadale w myśl żądań robotniczych.

Kościół w sprawie wynagrodzeń za pracę.

Rzymski miesięcznik „Civita Cattolica“ omawiając wartość społeczną encykliki o małżeństwie, zwraca uwagę, że Ojciec św. wyraźnie w niej zaznaczył, co w pojęciu Kościoła nazwać należy sprawiedliwym wynagrodzeniem za pracę.

Papież Leon XIII w encyklice „Rerum Novarum“ poruszył tę sprawę i za wynagrodzenie słuszne uznał „alendo opificii“ (utrzymanie pracownika). W wyrażeniu tem różnie komentowano znaczenie pojęcia „pracownik“ — czy tylko, jako jedną osobę, czy też łącznie z jego rodziną.

Wątpliwości w tym względzie rozstrzyga encyklika o małżeństwie, mówiąc wyraźnie „alendae familiae“. Za sprawiedliwe zatem wynagrodzenie uznać należy takie wynagrodzenie, które co najmniej wystarcza na pokrycie kosztów utrzymania pracownika łącznie z jego rodziną.

Pożar w operze kowieńskiej

Kowno. — W gmachu opery państwowej wybuchł pożar, który zniszczył scenę i garderobę. Szkody wynoszą kilka milionów litów. Gmach opery kowieńskiej był w roku ubiegłym rozbudowany przy wielkim nakładzie środków pieniężnych. Ponieważ przedstawienie było wyznaczone na godzinę 5-tą widownia była pusta i wypadku z ludźmi nie było. Ogień szerzył się z tak wielką szybkością, że straż pożarna musiała ograniczyć się do umiejscowienia rozszałanego żywiołu.

W czasie akcji ratowniczej kilkunastu strażaków zostało zatrutych dymem. Dwóch z nich zmarło. Powodem zatrucia strażaków byli niedostateczny ekwipunek oraz nieszczerne względnie częściowo zupełnie nieużyteczne maski gazowe, jakimi posługiwali się strażacy w czasie akcji ratowniczej.

Już czas odnowić przedpłatę!

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 18. maja 1931 r.

Dziesięciolecie

Stow. Chrześ. Narod. Nauczycielstwa Koła Chojnice

obchodzone wczoraj nader uroczystie. W auli Szkoły Powszechnej odbyła się po nabożeństwie, odprawionem przez ks. Gołuskiego, akademija o rzadko spotykanym podniosłym nastroju w obecności pp. starosty dr. Zaleskiego, burmistrza dr. Sobierajczyka, ks. kaponika Makowskiego, inspektora szkolnego p. Grochowskiego, dysektorów gimnazjum dr. Korzeniowskiego i Szkoły Handlowej Kozubskiego, dyrektorki gimnazjum żeńskiego pani Matysikowej, i wielu innych przedstawicieli różnych pokrewnych organizacji nauczycielskich oświatowych oraz członków z miasta i powiatu razem około 90 osób. O przebiegu akademiji na której prezes okręgowy p. Albin Nowicki wygłosił przepiękny referat a prezes miejscowy p. Jackowski treściwe sprawozdanie z działalności Koła, zamieścimy szczegółowe sprawozdanie dla braku miejsca w numerze następnym.

Wieczorem odbyła się w ubikacjach Hotelu Engla wspólna kawa i zabawa taneczna. W miłym gronie koleżeńskim bawiono się w wymarzoną wprost nastroju.

Z kilometrówką na majówkę.

Wielce ucieszył się pewien urzędnik kolejowy R. otrzymawszy 120 zł tak zwanej kilometrówki Idąc do domu wstąpił do kilku restauracji i tam z kompaniami „chmolił” sobie na zdrowie. Już w dobrym humorze spotkał na rynku „damulki”, z którą urządził sobie majówkę. Na przyszyły dzień rano przybył p. R. do policji, zgłaszając, że „damulki” „ogolociły” go z kilometrówki.

Sokół — SMP. 3—2.

Wczorajsza rozgrywka w piłkę nożną zakończyła się niespodzianie przegraną drużyny SMP. Kiedy obie drużyny ukazały się na boisku, zwycięstwo SMP zdawało się być zapewnione. Tymczasem „Sokół” sprawił nam niespodziankę swą ofiarną grą. Dzielnie spisywał się w bramce Sokół p. Kotke. U obu drużyn brak zgrania, i treningu. Drużyna SMP posiada świetny materiał, lecz jeżeli nie rozpocznie wnet treningów, a sukcesy nie ma co liczyć. Miejmy nadzieję, że wczorajsza przegrana będzie hasłem do rozpoczęcia intensywniejszej pracy.

Motocyklowy raid dookoła Polski.

W niedzielę 17 bm o godz. 8 rano, rozpoczął się pierwszy międzynarodowy raid motocyklowy dookoła Polski. Start rozpoczął się o godz. 10 w Warszawie, poczem zawodnicy przejeżdżać będą przez następujące miejscowości na Pomorzu: Gołub, Nie-dźwiedz, Wąbrzeźno, Radzyń, Grudziądz, Gniew, Tczew, Kościerzyna.

W dniu 19. bm, zawodnicy startują w Gdyni o godz. 5 rano, w kierunku Kartuz, Kościerzyny, Bydgoszczy i dalej do Poznania.

Z POMORZA

Zebrań Kupiectwa.

Kamień. — W środę, dnia 13 maja rb. odbyło się zebranie Koła Drobego Kupiectwa w Kamieniu. Po zagajeniu zebrania przez przewodniczącego Koła p. Adamiaka, dyrektor Centrali Związku Towarzystwa Kupieckiego na Pomorzu p. Radojewski wygłosił referat na temat obecnej sytuacji gospodarczej, a także omówił sprawy organizacyjne.

W dyskusji zabierali głos p. Adamiak, p. Andre, p. Adamiakowa, p. Chwaliszewski i inni, poruszając sprawy: handlu domokrajnego, podatkowe, rewizji celnych itp. Na wszystkie poruszone kwestje wyczerpujących odpowiedzi udzielił p. dyrektor Radojewski.

Zaznaczyć należy, że Koło Drobego Kupiectwa w Kamieniu przyczyniło się do wzmocnienia szeregow organizacji kupiectwa pomorskiego i wykazuje bardzo ożywioną działalność.

Śmierć w morzu.

Gdynia. — Podczas przejażdżki łodzią na morzu przy zmianie wiosłowania łódź nagle przechyliła się i obecni wpadli do morza, których uratowali miejscowi rybacy, oprócz 19-letn. Maksymiljana Woźnickiego, którego wydobyto po 15 minutach. Zawieszony lekarz, znajdujący się w pobliżu, mimo zabiegów nie zdołał przywrócić mu życia.

Samobójstwo z powodu śmierci żony.

Gdynia. — We własnym mieszkaniu przy ul. Chrobrego w Gdyni popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru w prawą skroń Michał Nowacki, z zawodu fryzjer. Przyczyną tego kroku była prawdopodobnie śmierć żony, która niedawno zmarła na skutek zakażenia.

Pożar w kasynie garnizonowym.

Toruń. — W piątek w godzinach wieczornych przechodnie zauważyli na ulicy Żeglarskiej kłęby dymu, buchające z jednego z okien trzeciego piętra kasyna garnizonowego — Zaalarmowano natychmiast straż pożarną, która zaatakowała pożar z

W związku z powyższym raidem województwo pomorskie zwraca uwagę publiczności, aby na oznaczonej trasie zachowywała wszelkie środki ostrożności.

Walny Zjazd Okręgu Pomorskiego Stow. Chrześ. Narod. Naucz. Szb. Powsz. w Działdowie.

Przypominamy, że tegoroczny Walny Zjazd Pomorskiego Oddziału Okręgowego odbędzie się w myśl uchwały, powziętej rok temu w Gdyni, w stolicy Polskich Mazur, w Działdowie, i to we wtorek, dnia 26 maja br.

Zjazd rozpocznie się tegoż dnia o godz. 8-mej minut 30 uroczystym nabożeństwem we farze, a o godz. 10-tej przed południem nastąpi otwarcie zjazdu w sali hotelu „Masovia” przy rynku, poczem nastąpi podział uczestników na komisje zjazdowe, — obrady poszczególnych komisji, — a po południu ciąg dalszy plenarnego posiedzenia zjazdu, wszystko w hotelu „Masovia”. Wieczorem tegoż dnia wieczór towarzyski z tańcami.

W przeddzień zjazdu, poniedziałek, dnia 25 maja rb. obradowywać będzie w Działdowie w gmachu szkoły powszechnej począwszy od godz. 3 pop. Zarząd Okręgowy.

Zgodnie z par. 99 do 104 naszego statutu koła winny wydelegować swych delegatów (na każdą 50-kę członków po jednym delegacie), którego należy zaopatrzyć w piśmienne pełnomocnictwo, podając nam wcześniej do wiadomości jego imię, nazwisko i adres. Wnioski kół, mające stanowić przedmiot obrad Walnego Zjazdu, winny być wcześniej nam zakomunikowane na piśmie. Inne bowiem wnioski, nie zgłoszone na piśmie, mogą być jedynie poruszone jako wolne głosy bez uchwał. Na miejscu pracuje Komitet Zjazdowy, który należy dbać o techniczną stronę zjazdu, przyjmie uczestników na miejscu, a na wcześniej wyrażone życzenie zarezerwuje kwatery, które należy wcześniej zgłosić pod adresem „Rektor Wejrowski — Działdowo”.

Kurs przygotowawczy do II. egzaminu w Tucholi

W tym roku urządza się kurs przygotowawczy do egzaminu praktycznego w stolicy borów tucholskich w Tucholi. Kurs ma za zadanie, na leżycie przygotować uczestników do złożenia egzaminu praktycznego. Oplata za kurs wynosi 43.— zł, z czego należy wpłacić 15.— zł razem z zgłoszeniem. Mieszkanie i wyżywienie albo w gmachu miejscowego seminarjum nauczycielskiego (dziennie 50 gr od osoby za nocleg i 3.— zł za wyżywienie) albo w prywatnych stancjach na mieście przy cenie 0,90—1,20 zł za mieszkanie i utrzymanie. Czas trwania kursu od dnia 25 lipca do dnia 25 sierpnia rb. Uroczajnienia i wycieczki, korzystanie z powiatowej biblioteki nauczycielskiej, kąpiele itd. są zapewnione jak w latach poprzednich. Wszelkie zgłoszenia należy skierować pod adresem: Rektor Józef Ossowski — Tuchola.

dwóch stron: przez klatkę schodową oraz przy pomocy drabiny mechanicznej przez okno. W pokoju paliła się kanapa i inne meble; pożar prawdopodobnie powstał przez nieostrożność wskutek rzużenia na kanapę niedopałka papierosa lub zapalniczki. Na łóżku spał pewien oficer tak twarzą, że nie zauważył pożaru; na szczęście okno było otwarte i tylko dzięki temu śpiący nie udusił się dymem.

Po dwudziestu minutach straż ugasiła pożar; spaliła się kanapa i inne meble.

Wykrycie szajki puszczania w obieg fałszywych 2-złotówek.

Toruń. — Od pewnego czasu na terenie m. Torunia grasowała szajka, złożona z 3 osób, która puszczala w obieg fałszywe monety 2-złotowe. Na podstawie przeprowadzonych dochodzeń policja aresztowała niejaką Elżbietę Germanównę w chwili gdy usiłowała puścić w obieg fałszywkę. Następnie władze bezpieczeństwa posiadające bliższe dane co do pozostałych uczestników szajki, porozumiały się telefonicznie z policją w Poznaniu, co doprowadziło do ujęcia na terenie Poznania pozostałych członków szajki.

Pierwsza ofiara kąpiele w Wiśle.

Utonął w czasie kąpiele w Wiśle 21-letni Jan Furmański, tonącego wydobyto natychmiast z wody lecz nie zdołano go już przywrócić do życia. Jest to pierwsza ofiara kąpiele w Wiśle.

Aresztowanie niebezpiecznych agitatorów

Bydgoszcz. — Policji tutejszej udało się schwytać dwóch niebezpiecznych agitatorów komunistycznych, przybyłych z Warszawy do Bydgoszczy celem przeprowadzenia na miejscu akcji wywołanej. Przy aresztowanych, którzy odmawiają zeznań znaleziono większą ilość dolarów. Emisarjuszów komunistycznych przekazano władzom prokuratorskim.

Hodurowcy nie mają prawa nosić szat duchowieństwa katolickiego

W sprawie zakazu noszenia przez duchownego Kościoła narodowego Władysława Marcina Farona sukni kapłana katolickiego, woj. Krakowskie reskryptem z dnia 12 marca 1931 r. L. Ad. ad. 199 Fa. 3 — 31 podał do wiadomości Kurji Biskupiej w Tarnowie następujące zarządzenie starostwa grodzkiego w Krakowie:

„Krakowskie Starostwo Grodzkie, Kraków dnia 3 marca 1931 r. L. XV (2051) 30.

Do P. T. Władysława Marcina Farona, w Krakowie, ul. Czarna 2.

Na zasadzie art. 16 Rozp. Prez. Rzpl. Pol. z dn. 22. III. 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (D. U. R. P. Ur. 36, poz. 342), wzywam P. T. do uczynienia zadość w ciągu dni 14-tu wezwaniu Starostwa Grodzkiego z dnia 1 grudnia 1930 r. L. XV, 2050-30, odnoszącego się do stanu zaniechania noszenia sukni duchownej i stroju biskupiego, będących odznakami duchownych Kościoła rzymsko-katolickiego, a to pod zagrożeniem zastosowania środków przymusowych. Po bezskutecznym upływie zakreślonego niniejszym zagrożeniem terminu zostanie wydane zarządzenie egzekucyjne, połączone z karą pieniężną, a w razie dalszego nieposłuszeństwa zastosowany będzie przymus bezpośredni (art. 4 p. A. i D. pow. rozp.).

Zarazem oznajmiam, że od zagrożenia niema odwołania. Nadto zawiadamiam, że przedstawienie P. T. z dn. 4. 12. 1930 r. L. 2051-30, przedłożone przeciw wezwaniu tuż z dn. 1-go grudnia 1930 r. L. 15 2051-31 urzędowi wojewódzkiemu krakowskiemu nie mogło wejść w ocenę z powodu braku prawnej podstawy, gdyż w tej sprawie tytułem egzekucyjnym jest wyrok Sądu Biskupiego w Tarnowie, którego wykonanie w trybie administracyjnym zostało przewidziane artykułem 4 Konkordatu, oraz rozp. Min. Wyznań Religijnych i O. P., wydanem w porozumieniu z Min. Spraw Zagr. z dn. 23. III. 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 27L). Załączniki dołączone do powołanego przedstawienia zwracam.

Starosta grodzki

(—) Małyżyński m. p.

Zakaz używania szat kapłana katolickiego przez Wł. Farona wpływa po pierwsze z dekadrowania go przez władze kościelne, jako kapłana katolickiego, oraz po drugie z racji sprawowania czynności duchownego t. zw. Kościoła narodowego (sekte Hodura). — (KAP).

Wielkie bankructwo naftowe

Lwów. — W Stanisławowie zbankrutowało towarzystwo naftowe i rafineryjne olejów mineralnych Nadwórna. Aktywa wynoszą ponad 2 miliony pasywa ponad 7 milj. złotych.

Gleba Płodów Rolnych w Poznaniu

Poznań, dnia 16. V. 1931 r.

Warunek: bandel hurt fr. st. załad. ładunki wago-dostawa zaraz za 100 kg., w złotych.

Zyto	—28,25
Pszentka	30.50—31.00
Jęczmień przemiatowy	27.00—28.00
Owies	29.00—30.00
Mąka 2. 65%, wł. work.	41.50—42.50
Mąka p. 65% wł. work.	48.50—51.50
Otręby żytnie	21.50—22.50
Otręby pszenne	21.50—22.50
Rzepak	38.00—40.00
Groch polny	30.00—31.00
Groch Victoria	36.00—40.00
Ziemniaki jadalne	6.50—7.00

RUCH W TOWARZYSTWACH

Tow. Gimn. „Sokół” — Ćwiczenia dla oddziału druhow w wtorek 19. 5. o godz. 8 wiecz. w sali przy Konwikcie. Przybycie wszystkich ćwiczących z powodu bliskiego terminu zlotu obowiązkowo.

Czołem!

Naczelnik.

Bacność Powstańcy i Wojacy. Zebranie Tow. Powst. i Wojaków w Chojnicach odbędzie się w środę dnia 20 bm. o godz. 8 wiecz. w salce p. Seydy.

Na porządku obrad wykład p. mjr. Nieboraka Sprawozdanie ze Zjazdu Okręgowego w Tczewie oraz inne bardzo ważne sprawy.

Wszyscy członkowie wolni od służby winni się stawić. Wolność!

Zarząd.

Zebranie plenarne Tow. Śpiewu „Lutnia” odbędzie się jutro tj. w wtorek dnia 19 bm. o godz. 8 wieczorem w lokalu p. Seydy, na które wszystkich członków zaprasza

Zarząd.

Bacność Drużyny SMP. W wtorek dnia 19 bm. o godz. 5-tej rano majówka. Wymarsz z dzieżnińca kościelnego

Zarząd.

Koło Matek. — Dnia 19 5. o godzinie 4 po południu odbędzie się zebranie Koła Matek przy żeńskim gimnazjum miejskim o czem zawiadamia

Zarząd.

Przetarg przymusowy
We wtorek dnia 19. V. 1931. o godz. 10-tej sprzedam **w Coldankach** najwięcej dającym za gotówkę:

1 powózkę, młóckarkę i lokomobile,
w Ogorzelinach przed sołectwem o godz. 13-tej 1 powózkę, 1 pracownika, 1 szafę żelazną, 1 fuzję.
W. Kowalski
 Kom. sąd. Chojnice 491

Przetarg przymusowy
We wtorek dnia 19. V. 1931 r. o godz. 9.30 sprzedam na podwórzu spedyt. Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

20 ubrań męskich,
 10 płaszczy damskich,
 10 dywanów plusz.
 koldry, pledy, narzutki, szory, chodniki, 10 luster,
 10 ubrań, 1 biurko, 1 szafa, 8 palt męskich.
Szeleziński
 komornik sądowy 86

Do sprzedania:
 2 wozy robocze,
 3 „ wyjazdowe,
 na jeden i na 2 konie
 1 wóz platformowy
 na 35 ctr. nowy,
 tanio na sprzedaż

ul. Młyńska 20.

Zgubiłem
 w powiecie Chojnickim **książeczkę** **wojskową**

Franciszek Coś,
 wybud. Żychce.

Ogłoszenie:
Film! każdy kto się interesuje filmem bez względu na wiek i zawód niech poda adres i znaczek na odpowiedź.

Empefilm !! Kraków.

Na
tapety

Z powodu usunięcia zapasów udzielam 10 — 25% rabatu.

W. Heyn,
 Pl. Jagielloński nr. 6.

Udzielamy porady prawnej

w sprawach sądowych, podatkowych, paszportowych emeryt wojskowych. Pisanie wniosków, reklamacje i wszelkie inne sprawy załatwiamy

Biuro Ludowe, Chojnice
Plac Jerzego nr. 5.
Kafuźny i Felski
 długoletni b. sekretarz adwokacki.

T **Jak największy wybór Tapety**
 Przeszło 250 gatunków na składzie, — od najtańszych do najwykwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie.
 Lisztewki do tapet, szlaki, (borty) szablony, farby, pokosty, lakiery.

Najkorzystniejsze źródło zakupu!
10% do 25% rabatu!

Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. Julian Hubert
 Chojnice, Pomorze. Gdańska 18.
 Telefon 219. :.: rok zał. 1894.

DRUKARNIA

„Dziennika Pomorskiego”
 Chojnice, ulica Człuchowska nr. 13.

Wykonuje wszelkiego rodzaju

druki

jak: formularze urzędowe dla przedsiębiorstw, druki reklamowe, zaproszenia i plakaty dla towarzystw, wizytówki i wszelkie prace wchodzące w zakres drukarstwa. Dostarczamy druki wykonane fachowo, czysto po cenach najniższych również i w niemieckim języku.

Wytnij i podaj drugiemu!

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski”	czerwiec 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy,

dnia, _____ 1931 r.

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski”	czerwiec 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy

dnia _____ 1931 r.

Ogłoszenie:

Psy wszelkich ras tresowane - nietresowane, lańcuchowe, pokojowe, myśliwskie, sportowe, poleca światowej sławy firma:

„CANISPORT”

Kraków skrytka poczt. 299. Również kupuje i zamienia. Na prospekt dotyczący znaczkami 50 groszy.

Dziewczyna

obeznana w pracy domowej, lubiąca dzieci od 1. VI. 31. potrzebna.

R. Zimna,
 Mickiewicza 31.

Meble

koszykowe

jak i wszelkie inne wyroby koszykarskie do nabycia w warsztacie koszykarskim

przy ul. Błonie-Zakonne nr.3.

Prakt. książki dla rolników

Uprawa warzyw, o nawozach sztucznych, jak uprawiać ziemię i stosować nawozy sztuczne. Agrest — porzeczki — maliny. Uprawa i nawożenie ziemniaków. Rola i jej uprawa o zasadach wiejskich — uprawy i wyprawy lnu i konopi —

poleca

Księgarnia Dzień. Pomorskiego.

Skarbonka powinna znajdować się w każdym domu, gdyż jest ona ważnym i bardzo pomocnym czynnikiem dla rodziców przy wychowaniu swych dzieci. Darowanie dziecku dla jego skarbonki parę groszy sprawia mu radość i przyjemność, a zachęcone jeszcze przykładem oszczędności rodziców, pobudza je już w samej młodości do zmysłu oszczędnościowego. Skarbonki domowe wypożyczają bezpłatnie

Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Chojnicach.

Ekspedycja samochodami i transport mebli

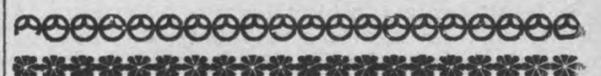
Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u. Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Tapety w wielkim wyborze ostatnie nowości

poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

